

„ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА“

Вип. 14.

Р. 1922.

В. В. БІЛІН.

ДРАКОНИ.

Жарт на одну дію.

З російського переклад

В. С. Л.

ЛЬВІВ 1922.

ВИДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“.

Літер. додаток до „Театрального Мистецтва“.

В. В. БІЛБІН.

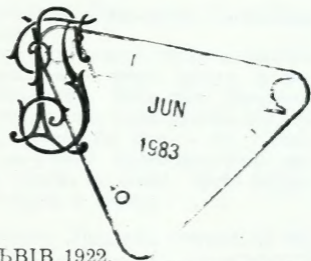
ДРАКОНИ.

Жарт на одну дію.

З російського переклав

В. С. Л.

Drakony : zhart na odnu diu.

ЛЬВІВ 1922.

ВИДАВНИЦТВО „РУСАЛКА“.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Блисавета Миколаївна (Ліза).
Анна Іванівна, її мати.
Парасковія Василівна, бабка.
Катерина Петрівна, прабабка,
Василь Василевич Керкін.
Саша, горнична.

Вітальня в домі під містом. В глибині входові двері. Направо від акторів—на другім piani ще одні двері. Наліво на переді отворене вікно в сад. На сцені з переду по правій стороні софа, коло неї фотель. Наліво — столик і крісло.

Я В А 1.

Ліза, Анна Іванівна, Парасковія Василівна і Катерина Петрівна.

(Анна Іванівна — утомлена, охляла, плаксива. Парасковія Василівна — жива, весела, а навіть жартівлива старушка. Катерина Петрівна цілком стара старуха, глуха. Анна Іванівна сидить на софі з роботою, Парасковія Вас. — на кріслі, Катерина Пет. — на фотелі: часто засипляє, потім будиться. Ліза ходить по сцені, часто підходить до вікна і заглядає в нього).

А н. І в. Як хочеш, Лізо, але, всетаки, це все дуже дивно!..

Ліза. Щож ту дивного, мамочко?

А н. І в. Все, все, рішучо все!.. Ми його зі-
всім не знаємо, ти, як сама говориш, познайоми-
лася з ним всего яких дві неділі тому... і нараз...

Ліза. І що з того?.. Чи довго треба, щоби
влюбитися?!

Пар. Вас. Правда, правда!.. Раз, два — і го-
тово... Я сама, колись була молода.. Вирочім, то-
бі, Лізо, ще час знати про це..

Кат. Пет. Ні, як можна, лососина багато
смачнійша!.. *(Всі дивляться на неї з початку зди-
вовано, потім Пар. Вас. вибухає сміхом).*

Ліза. Ах, це бабуся все про вчорашнє: що
смачніше — лососина чи петруги!..

А н. І в. *(Трохи обиджено).* Ту діло ве в ло-
сосині і не в любові... Ту діло поважне, на ціле
життя... Цей... Василь... Василь...

Ліза *(Підповілає)* Василь Василевич Керкін...

А н. І в. Ти кажеш він хоче сватати тебе?

Ліза. Так, мамочко... Так, бодай я його зро-
зуміла...

Кат. Пет. Надує...

Пар. Вас. Як надує? Чому? Чому надує?

Кат. Пет. Я кажу Лізі: Знов надує... Вона
все вертиться коло відчиненого вікна... Так і пе-
редвчєра все у відчинєнім вікні стояла, а мене
потім цілу ніч колело в лівім боці... не мож було
заснути...

Ліза. Бабусю, таж тепер літо, такий жар...
(Цілує її).

Кат. Пет. Знаю, що тобі мене жаль.. А на-
щож знов так робиш?.. Не треба...

А н. І в. Не можна так необдумано рішатися
на такий важний врок у життю!.. Не считала ні-

чого ні в матери, ні в вікого... то для нас навіть обидно... (втирає очі хустинкою).

Пар. Вас. Ну, голубко, ти знов слюзи роньш! У тебе мабуть, сліз — цілий віз...

Ан. Ів. Мамо... ви, розуміється, маєте право оскорбляти мене... но я... я...

Пар. Вас. Ну й завела! назбирала на новий дощ!.. Досят! Більше не буду...

Кат. Пет. Ні, то не від блощиць.. Блощиць у нас ту нема.. То таки надуло...

Пар. Вас. Таж Ліза ясно, здається, сказала, що Василь Василевич просив позволення бути у нас.. Познайомимося, побачимо, обсудимо.. Я сама не позволю Лізі вийти заміж за першого ліпшого.. за якого вибудь винішнього гінохондрика..

Ліза. Він буде в нас сьогодні о 12. годині.. І ти ще зрозумій, мамо, що я залюблена, залюблена і ще раз залюблена!

Кат. Пет. Ой, ні! Перський порошок на це не помагає... Кажуть, треба скопитаром гарвенько намазати...

Ан. Ів. От, вся твоя вдяка, вся твоя любов за мої турботи о тобі! (Хустинка). Перший ліпший мушцава дорочий тобі від матери!

Пар. Вас. Довю моя! Таж і ти, о скільки я пригадую, була замужем... Це вже така загальна дівоча поведінка, треба вибачити..

Ан. Ів. Я, це инше діло... Я привнесла жертву...

Пар. Вас. Якуж таку жертву?... То знов щось нового!..

А н. І в. Я вийшла заміж не з любови, а тому, що ви, мамочко, того хотіли..

Пар. В а с. От, так новості!.. А чомуж ти не сказала того скорше, вісімнадцять літ тому взад, як покойний Микола Петрович сватався до тебе?..

А н. І в. Я не хотіла робити вам прикрости..

Пар. В а с. Та такого мужа кожній можна побажати!.. Веселий, жвавий, розмовний, танцюристий.. Не то, що нивішні суслики... Я сама залюбилася в нім — просто залюбилася, дарма, що приходила йому тещею!..

А н. І в. *(підносить хустину до очей)*. Ах, Микольцю!..

К а т. П е т. Здається, знов збирається на дощик... щось то ноги заніли..

Пар. В а с. А ти, доцю, десять літ з таким мужем тільки проплакала, не знати чому... Не дивно, що твій муж накінець підмок, замок і промок... дістав запалення легких і помер..

А н. І в. Ах, мамо, не говоріть, не мучте!.. *(Хустина)*.

К а т. П е т. *(виймає табакерку)*. От, і табакерка поцувалась... Накривка відірвалась... Треба дати направити.. *(Нюхає, пчихає, ніхто не бажав їй здоровля)*. Спасибі, миленькі, і вам так само бажаю...

Л і з а *(коло вікна)*. Іде, іде! *(Підбігає до мами)*: Мамочко! Голубочко! Будьте з ним ласкаві!.. Прошу вас!.. Бабочко!..

А н. І в. Ах, робіть, що хочете!..

Пар. В а с. Ну, нам треба піти геть... А то ми всі тров разом цілком його застрашимо, а до

того й самі добре не розглядімо... Треба його проіспитувати по черзі... Ліза, я тобі кажу наперед, як яка риба, або жаба, то нема тобі мого благословенства!..

Я В А 2.

С а ш а *(входячи)* Василь Василевич Керкін...
Ліза. Попрося хвильку заждати.

(Саша виходить і зараз вертається).

П а р. В а с. Ну, ходімте.. *(Підходить до Кат. Пет.)* Підем, бабусю ..

А н. І в. Ах, це щось страшного!.. *(Ліза підходить до Кат. Пет. з другої сторони).*

Ліза *(кричить)* Вставайте, бабусю!

П а р. В а с. *(кричить)*. Лізочка жених приїхав!

К а т. П е т. Та що ви мені до вуха кричите, я не глуха!.. Сама знаю, що снідати час..

П а р. В а с. Та не снідати, а жених приїхав... Керкін...

К а т. П е т. За табакеркою?.. Ну, от спасибі, що хоч трохи дбаєте про старуху. Справді, треба направити... *(Ліза і Пар. Вас. піднімають Кат. Пет. і виводять в двері на право).*

А н. І в. Ліза!

Ліза. Що, мамо? *(Підходить. Саша заміняє Лізу коло Кат. Пет.)*

А н. І в. Обійми мене! *(Ан. Ів. і Ліза кидаються собі на шю).*

А н. І в. Ой гірко то материнському серцю!

Пар. Вас. Не розливайся, Анюта: Женюх ноги промочить... (Виводить Кат. Пет.— Ан. Іван. відхилюючись від дочки вибігає, закривши обличчя хустиною).

Саша (до Лізи). Можна просити?

Ліза. Стривай.. От що Саша.. Як він вже буде ту, ти, на всякий випадок, замкни на ключ ті двері.. (Показує на середні двері).

Саша (сміється). Розумію! Час на часі не стоїть.. може втічи.. Так їм і треба, тим хлопцям!.. (Виходить).

Я В А З.

Керкія. От, накінець я у вас!. Здорові були!. (Цілує їй руку).

Ліза (Вириває руку). Ах, як можна!

Керк. Ви дозволили мені познайомитися з вашою сім'єю.

Ліза. Сейчас побачите всіх.. Передсвсім ви мусите подобатися моїй мамі..

Керк. Єписавето Миколаївно!. Ви знаєте: для вас я готов на всякі жертви!.. І як моє щастя залежить тільки від того, щоби подобатися вашій мамі, то я наперед певний поїди..

Ліза. Потім ви побачите мою бабку.

Керк. Як? Ще й бабка?

Ліза. Так.. І від неї також багато залежить...

Керк. Постараюся побідити й бабку! Ну, дайтеж свою ручку!

Ліза. Стривайте.. не все..

Керк. Як не все?

Ліза. У мене є і прабабка...

Керк. *(на бік)*. Місто одного аж три драконв!.. *(До неї)* Повтаряю: Я не відступлю ні на крок!.. Поцлудіте-ж мене! *(Бере її за руку)*.

Ліза. Ах ні, ні, нізачо в світі!.. *(Ніби вивирає руку, а сама потім цілує його і скоро виходить на ліво)*. Прощавайте! *(Посилаючи йому воздушний поцілунок — виходить)*.

Я В А 4.

Анна Іванівна *(входить з ліва)*.

Керк. Цілих три драконв!.. От, того то вже, сказати по правді, віяк не ожидав!.. Та відступати вже пізно... Е, та чейже не зідять мене, може! Треба уаброїтися в присутність духа.. Ідуть... *(Церемонний поклін. Сідає. На бік)* Дракон ч. І... Здається мама... *(До неї)*. Позвольте представитися: Василь Василевич Керкін.. адвокатський кандидат...

Ан. Ів. *(млаво)*. Дуже мені приємно.. сідайте.. чого стояти..

Керк. Простіть, що я так безцеремонно рішаюся ввійти у вашу сімю... Я надіюся, що з часом, коли ви мене пізнаєте ближше.. коли я успію позвскати ваше довіря і, що так ввращуся, вашу прихильність.. *(Анна Ів. збираючися плакати, виймає хустину; Керкін здивований замовкає)*.

Ан. Ів. *(закриваючи очі хустиною)*. Василю Василевичу! Я мати!

Керк. *(здивований)*. Так... Я мав приємність... догадатися.. *(Набік)*. Чим я її обидив?.. Попався

відразу!.. (До неї). Повірте, я вповні признаю.. і розумію .

А н. І в. Ні, Василю Василевичу! Ви того не можете зрозуміти!.. Мене ніхто не розуміє!.. (Плаче).

К е р к. (Розсіяно). Може подати води?

А н. І в. (плаче сильніше). Мене ніхто не розуміє!..

К е р к. (На бік). Чого вона реве? Не можу повяти.. Мов положення став досить дурним.. (До неї). Успокойтеся пані.. Повірте, я...

А н. І в. (розридавшись). Ні я не можу успокоїтися!.. Вибачте, я більше не можу.. Я піду.. (Виходить ридаючи).

К е р к. (стойть якийсь час сильно здивований). Також екземпляр!.. Теща не з тих найприємніших.. Варочім, характер, здається спокійний.. А то найважніше.. Може в них яке семейне горе? Дивно що Єлисавета Миколаївна не упередила мене.. Треба прийняти відповідний тон.. Тепер перед бабкою зроблюся трохи меланхолічнійшам.

Я В А 5.

Парасковія Василівна.

П а р. В а с. (скоро виходить з правого боку і простягає йому руку). Здорові були, молодче.. Сідайте.. Називаюся Парасковія Василівна; я бабка... Ліза вам говорила?..

К е р к. Так.. (Меланхолічно). Повірте, Парасковіє Василівно, я так ціню уважливість і при-

хильність, які надіюся стрівити ту у вашій сім'ї.. Я одинокий на світі. Горе і нещастя чагують на чоловіка на його життєвим шляху зі всіх сторін.. (На бік). Щоб їй ще такого жалісного сказати?

Пар. Вас. (на бік) Та він готов ще зараз розплакатися. Ну й підбрала собі Ліза жениха, нема що казати!

Керк. Парасковіє Василюво! Скажу вам отверто, в мене у груді рана! (Вдаряє себе в груді).

Пар. Вас. (на бік). У нього рана? Яка рана? Рак чи що? От жених!

Керк. Серце мов точить вічно голодний черв туги і сумнівів!. То страш а мук!.

Пар. Вас. (на бік). Направду зараз заплаче!. Ну й женишок!

Керк. Чоловікови остаєся одна потіха: плакати в двійку! (Виймає хустинку).

Пар. Вас. (на бік) Ні, я до неї не видержу! Я роземіюся... До нього! Скажіть, прошу вас: а ви до лікаря не ходили?

Керк. До лікаря? Чого до лікаря?

Пар. Вас. Та от в справі вашої рани?

Керк. Якої рани?

Пар. Вас. (зачинає сердитися). Таж ви говорили, що у вас у грудях рак..

Керк. Рак?! (На бік). Ошаліла баба! (До неї). Вибачте, я вас не цілком розумію..

Пар. Вас. Я вас також.. Вибачте, мені треба до хозяйства..

Керк. Ах, прошу, прошу!

Пар. Вас. (відходячи). Ну й женишок!. Та вони обое з моєю донькою зроблять в дома чисту повіз!.. А ще й рак у груді!. І такий же-

нитися задумав!.. Ні, нам такого не треба!.. (*Скривається*).

Керк. Уфф!.. Моя будуча теща ч. 2., то якась наїв варіантка!.. І характер, здається, крайно непрвемний... правда, що любов готова на всякі жертви... але такі дракони!..

Я В А 6.

Катерина Петровна і Саша.

Керк. (*побачивши Катерину Петр., яку Саша вводить і саджає*). От і дракон ч. 3.

Кат. Пет. (*щипає Сашу*).

Саша. Щож ви щипаєтесь?!.. (*Виходячи*)
Щоби не забути заперти двері..

Керк. Єлисавета Миколаївна певно упередила вас про мої відвідини... Яка чудесна дівчина. В наші часи рідко коли можна стрівути дівчину, яка зі ввішною красою лучила би в своїм обличчю стільки душевних прикмет.

Кат. Пет. Спасибі сивочку... От тільки ноги болять...

Керк. (*Здивовано*). Ви кажете, що у Єлисавети Миколаївни ноги болять?

Кат. Пет. І цілими ногами в лівій бік коле...

Керк. (*на бік*). В лівій бік цілими ногами коле... і ноги болять?.. А на погляд така здорова!.. Яке розчаровання!..

Кат. Пет. (*Виймаючи табакерку*). Та ще, чи зумієш ти її направити, сивоньку?

Керк. То є, як направити? Я не доктор...

К а т. П е т. Накривка відірвалася... (Показує табакерку).

К е р к. А х, це ви про табакерку, а я думав....

К а т. П е т. Табакерка ще зівсім добра... Наш візник Яким робив її в 47 році... (Нюхає і пчихає). Спасибі голубчику... (Дає йому табакерку). Але прошу тебе, довго не задержуй..

К е р к. П аві, я зівсім не займаюся направкою табакерок... я адвокатський кандидат... Єлисавета Миколаївна, розуміється, казала вам, що..

К а т. П е т. Привкла я до неї... жаль розлучатися..

К е р к. Я розумію ваші почування... розумію, що вам тяжко буде розлучитися з Єлисаветою Миколаївною.

К а т. П е т. Дивись, бережи її!..

К е р к. Обіцяю вам беречи і леліяти Єлисавету Миколаївну більше, чим своє око..

К а т. П е т. Держи під ключем, щоби не вкрали...

К е р к. Ну, то вже злишне... То, вибачте, вже перестарілі поняття..

К а т. П е т. Вона давніше була з музикою.

К е р к. Т о в, чому давніше... Чи ж Єлисавета Миколаївна тепер вже більше не грає на роялі?

К а т. П е т. Якось тамтого року впустили її на землю... і мабуть що-не-будь ушкодили... з того часу й не грає..

К е р к. Предивні відкриття!

К а т. П е т. А це, преці робота нашого візника... Ні, гарненька табакерка!. (Засипляє).

Керв. Фу, ти, чорт, та вона то все про табакерку!. Зівсім глуха старуха... А я чверть години мучуся... От так дракони!. Ні, треба втікати, як найскорше втікати!.. Попадеш таким драконом у руки — то бувай здоров!.. *(Іде до середних дверей, пробує)* Замкнено!.. Та то якась западня!. Вікно!.. Нема що робити, треба хоч через вікно втікати.. Добре що на партері... Скажуть, поживив з Гоголя, та, що робити!.. Пальто чорт бери ... Ну дракони!.. *(Вискакує крізь вікно)*.

Я В А 7.

Ліза.

Ліза *(висуває голову з дверей на право)*. О чім вони так довго балакають?.. А деж він? *(Вибігає)* Бабусю! Чуєте бабусю!

Кат. Пет. Га? Що?

Ліза. Де Василь Василевич?

Кат. Пет. Лососина?

Ліза. Де Керків?

Кат. Пет. Табакерка?.. А як же, взяв, взяв...

Каже, що направить...

Ліза. Мамочко! Бабко!

Я В А 8.

Анна Ів., Парасковія Вас., потім Саша.

Ліза *(зі слезами)*. Мамо! Щож це таке? Деж він? Саша! *(Входить Саша)*. Саша! Де Василій Василевич?

Саша. Не знаю, прошу... Через передпокій не переходили. Там і їхні пальто висить..

Пар. Вас. *(сміється)*. Утік! Вівном утік!.
Ха, ха, ха,.. От, це то я називаю „молодець“.

Ан. Ів. Ах, ах, яка обида!.. *(Хустина)*.

Ліза. То все ви, мамо, накоїли, ви! Через ваші вічні сльози!

Пар. Вас. Ну, вже й він також собі гарний! Змовла курка! Добре й зробив, що втік!..

Ліза. Неправда! Він веселий, розмовний! То ви його, певно, до сліз довели.. того він і втік... Я не переживу, я умру!.. Я піду в монастир!.. *(Кидається на канану і плаче; Саша дає їй води)*.

Ан. Ів. Ліза! *(Ридає)*.

Пар. Вас. А по моему, як утік то і туди йому дорога.. Також жених: рак у груди!.. Другого найдеш: здорового, веселого... Ха, ха, ха..

Кат. Пет. Я говорила, що надує... Чого сиділа коло відчиненого вікна! *(Ліза і Анна Ів. плачуть, Парасковія Вас. сміється)*.

ЗАВІСА.

Від Редакції „Театрального Мистецтва“

Видане нами подвійне число 3-4 „Т. М.“ розіслано передплатникам за місяць: червень і липень Як літер. додаток вислали ми 15 червня 18. випуск „Театр. Бібліотеки“ п. з. „Сатирично-гумористичні монольогі“ для сцени, Ф. Гриневича; тепер розсилаємо другий додаток (за липень) п. з.: „Драконі“, жарт на 1 дію В. В. Білібіна.

Слідуюче число (5.) „Театр. Мистецтва“ появиться 15 серпня, з літ. додатком „Ніч під Різдво“, (сцен. картина на 1 дію, перероблена по М. В. Гоголю — М. Степяком). Чергове число „Т. М.“ за міс. вересень появиться в своєму часі з літ. додатком п. з.: Володимир Самійленко: „У Гайхан Бей“, фантазія-сатира на 2 дії.

Передплата на „Театральне Мистецтво“ wraz з літ. додатками „Театральної Бібліотеки“ вносять до кінця року 1922 — 1600 Мп. Нові передплатники одержують всі вийшовші випуски журналу wraz з додатками

Адреса редакції: „Театральне Мистецтво“, Львів, Куркова 10.

Досі вийшли такі додатки до „Т. М.“. До ч. 1. — Чехова: „Медвідь“; До ч. 2. — Степяка: „Ніч під Івана Купала“. До ч. 3. — Ф. Гриневича: „Монольогі“. До ч. 4. — В. Білібіна: „Драконі“.

Театральна Бібліотека „РУСАЛКИ“

під редакцією Григорія ГАНУЛЯКА
ЛЬВІВ, КУРКОВА 10,

випустила досі слідувачі театральні пєси:

- 1) Гр. Марусин: „Хоч раз його правда“, шутка на 1 дію, другий виклад, дієвих осіб 5. 24 стор. 80 М.
- 2) Д. К.: „Не новелося“, фарса на 1 дію зі співами і танцями; дієвих осіб 8. 16 стор. 80 „
- 3) Ле-ле: „Перший голова Рєвкому“, фарса на 1 дію зі співами, дієвих осіб 7. 20 стор. 81 „
- 4) Ле-ле: „Після рауту“, фарса на 1 дію зі співами. Дієвих осіб 6. 24 стор. 80 „
- 5) О. Бабій: „Воєнна любов“, жарт на 1 дію зі співами; дієвих осіб 5. 16 ст. (виперц.) 80 „
- 6) І. Сургучев: „Осині скрипки“, драма на 5 дій, переклад Й. Стадника 200 „
- 7) Микола Айдарів: I. „Фіцлі-Пудлі“, жарт сценічн. на 1 дію; II. Побрехенька про 8 ловців, 20 стор. 80 „
- 8) А. гр. Фредро: „Які хорі, — такі доктори“, комедія на 1 дію в перекладі Й. Стадника, 2 і пів арк. друку 160 „
- 9) Леопід Андруєв: „Життя Людини“ (Жизнь Человѣка“), драма, в перекладі Федора Дудьє, 8 арк. друку 350 „
- 10) Й. Стадник: „Він не задрісний“, жарт на 1 дію, 2 арк. друку 120 „
- 11) А. П. Чехов: „Медвідь“, шутка на 1 дію. 80 „
- 12) М. Старицький-М. Степняк: „Ніч під Іванів Купала“, 1 дія 80 „
- 13) Ф. Григєвич: „Сатирично-гумористичні монольоги для сцени, ч. I. 120 „
- 14) В. В. Вілібін: „Драконів“, жарт на 1 дію 80 „
- 15) М. Степняк: „Ніч під Різаво“, сцен. карт. 80 „